

Майбутнє освіти в диференціації

Диференціація навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі стала визначальним фактором та умовою для його гуманізації і демократизації, для відродження культурно-творчої функції національної школи. Саме в ній педагогічні колективи справедливо вбачають нові можливості для максимального розвитку дітей з різним рівнем здібностей.

Педагоги нашого району також ось уже другий рік працюють над завданням поліпшення навчально-виховного процесу на основі диференційованого підходу до навчальної діяльності учнів. Зібрали й узагальнили попередні результати експериментальної перевірки в Горбаківській СШ, дали підстави для розгляду ряду питань теорії і практики диференціації навчання. З цією метою в районі створена творча група директорів шкіл, де вже є певні результати. Це Горбаківська, Бабинська, Тучинська, Гоцанська № 1, Красносліська та Майківська НСШ.

Значний досвід диференціації навчання має Старосамбірська СШ, що на Львівщині. Очолює її ось уже більше двадцяти років Михайло Рашкевич, який поставив перед собою лозунг «Стратегія майбутнього — диференціація навчання». І протягом двадцяти років колектив цієї школи крок за кроком йшов до поставленої мети. Творчі директори нашого району і вирішили ближче познайомитися та використати їхній позитивний досвід у цьому напрямі. Члени творчої групи директорів здійснили поїздку

в Старий Самбір і працювали в цій школі протягом 3-х днів.

Враження залишилися якнайкращі. Диференціація навчання в усіх своїх різноманітних проявах тут стала засобом для досягнення всіма учнями як мінімум базового рівня освіти, її розглядають, як спосіб охоплення молоді знаннями з максимальним врахуванням її індивідуальних особливостей, уподобань і вивчення ряду предметів (історія України, математика тощо), диференціація не зводиться лише до поглибленого вивчення, а розроблена чітка її система. Окрім профільної диференціації в Старосамбірській школі найбільш поширена внутрішньокласна. Як правило, на уроках застосовують три основні форми диференційованого навчання: динамічні групи, групи на основі самовизначення і градація логічних завдань на їх труднощі. Я не буду вдаватися до детального розшифрування вказаних форм, а лише скажу про результати диференційованого навчання.

Щорічно 50 проц. випускників Старосамбірської СШ стають студентами вищих та середніх спеціальних закладів, а в минулому році із 55 одинадцятикласників 29 вступило до вищих учбових закладів.

В. Сухомлинський казав, що добрим є те навчання, при якому діти навчаються самі, а вчитель лише організовує і спрямовує їх пізнавальну діяльність. Та судячи з відвіданих уроків, навчальний процес тут налагоджений якраз за цим принципом.

Учні на уроках розкуті, вони не відчувають мовного бар'єру, бо вже з початкових класів навчені давати чіткі, достатньо повні і обгрунтовані відповіді. На уроках панує виключно робоча дружельнобна атмосфера. Звичайно, за всім цим стоїть копійка праці педагогів, адже ще Лев Толстой писав, що чим легше вчителю вчити, тим важче учням вчитись і, навпаки, чим важче вчителю, тим легше учневі. А для того, щоб провести урок математики на диференційованій основі, вчитель Старосамбірської школи пише конспект на 5—6 сторінок, а вчитель початкових класів, аби підтримувати пізнавальну активність школярів, засвоює на своїх уроках 12—17 різних видів роботи. Сподіваюсь що педагоги зрозуміли, що це означає. Звичайно, це велика праця. Але виправдана.

Прогресивні педагоги передових країн світу вбачають майбутню освіту лише на основі диференціації навчання. А для цього, насамперед, слід подолати застарілі педагогічні стереотипи єдиної для всіх середньої загальноосвітньої школи єдиного змісту освіти, тобто єдиних програм, підручників, систем медичного забезпечення, форм контролю рівня знань і т. д.

Отож і в нас початок зроблено, сподіююсь, що в нашому районі позитивні результати не заставлять довго чекати.

Галина ГОНЧАРОВА,
завідуюча райметодкабінетом відділу освіти.